

Styrelsen	2021-02-26
Handling nr	12.5
Handläggare	Torvald Svahn
Daterad	2021-01-31
Reviderad	

**Till
Styrelsen för Västtrafik AB**

Utbyggd tågdepå Falköping

FÖRSLAG TILL BESLUT

Med anledning av nedanstående föreslås styrelsen besluta

- att ge VD i uppdrag att tillsammans med Intea och Västfastigheter genomföra projekt utbyggd tågdepå Falköping, samt
- att ge VD i uppdrag att teckna 25-årigt hyresavtal för tågdepå Falköping inklusive 15 årig option alternativt utlösenavgift.

Skövde dag som ovan

Lars Backström

Jarl Samuelsson

Bakgrund

Västtrafiks fordonsflotta växer och styrelsen beslöt vid sammanträde 1 oktober, 2015 (§80.1) samt vid sammanträde 25 april 2018 (§40.2) att köpa ytterligare 45 nya tåg.

I dagsläget äger eller leasar Västtrafik 112 stycken tåg inklusive 10 inhyrda tåg från Skånetrafiken.

Västtrafiks fordon underhålls i dagsläget i fyra verkstäder; Göteborg (Sävenäs och Motorvagnshallen), Falköping samt Lidköping (dieseltåg).

Littera	Antal	Underhållsplats	Underhållare	Notering	Tillverkning/år	Huvudsaklig trafikering
X11	23	Göteborg, Skansen Depå	Alstom	Pendeltåg	1985 - 1986	Gbg – Alingås, Gbg -Kungsbacka
X12	9	Göteborg, Skansen Depå	Alstom	Regiontåg	1987 - 1992	Uddevalla – Herrljunga – Borås- Varberg
X14	9	Göteborg, Skansen Depå	Alstom	Region/pendeltåg	1992 - 1994	Uddevalla – Herrljunga – Borås- Varberg
X52	5	Falköping	Bombardier	2-vagns Regiontåg	2002	Göteborg-Strömstad
X53	23 (+3)	Falköping	Bombardier	3-vagns Regiontåg	2003 -2009 (2011)	Stomtåg i Regionen.
X61	22 (10)	Göteborg Sävenäs	Alstom	Pendeltåg	2012-2014	Göteborg-Alingsås, Göteborg-Älvängen Göteborg-Kungsbacka Göteborg- Strömstad
Y30	8	Lidköping	Bombardier	Regiontåg	2001 – 2007	Kinneullebanan och till Gbg/ Örebro

Befintlig verkstadskapacitet

Fordon med Littera X11-14 har huvudsakligen sin utrustning i underredet och inne i fordonet. Underhållet utförs i en äldre verkstad benämnd Skansendepån. Verkstaden ligger inom bangårdsområdet Göteborg Central, vilket ger en besvärlig logistik med svårigheter att rangera och ställa upp tågfordon. Avståndet mellan spåren är litet jämfört med moderna verkstäder, vilket suboptimerar underhåll av tågfordon. Totalt 41 fordon underhålls i denna verkstad. År 2026 planeras Skansendepån att stängas och underhållet på Västtrafiks fordon kommer att behöva fördelas mellan befintliga depåer d v s Sävenäs (som då är utbyggd), samt Falköping eller på annan möjlig depå.

Fordon med Littera X61 Coradia, har sin utrustning huvudsakligen takmonterad. Underhållet utförs i dag huvudsakligen i Sävenäs, men vissa delar sker även i Skansen Depån.

Fordon med Littera X50, Regina har huvudsakligen sin utrustning i underredet. Underhållet sker i Falköping, som i dagsläget har 3 verkstadsplatser. Västtrafik hyr depån av Intea. Verkstaden har byggts med hänsyn till Reginatågens underhållsbehov och totalt underhålls 23 fordon här.

Fordon med Littera Y30 (Kinneullebanan) har sin utrustning i underredet. Underhållet utförs huvudsakligen i Lidköping och 8 fordon underhålls i denna depå. Västtrafik hyr depån av Lidköpings Näringslivsfastigheter.

SJ Götalandståg har underhållsansvar för samtliga ovan nämnda fordonstyper.

Övrig depåverksamhet

Utöver det förebyggande och avhjälpande underhållet som sker på depåerna, så belastas även spår för avisning samt hjulsvarvning vilket blockerar spåren för övrigt underhåll.

De 45 nya tågen kräver också att leverantören Bombardier får tillgång till verkstadsplatser med eget spår, för att klara eventuella garantiarbeten, vilket är avtalat i kontrakt. Dessa arbeten är planerade att ske i Sävenäs och möjligen även i Falköping.

Befintligt och kortsiktigt behov

Med utgångspunkt från ovanstående redogörelse, över befintlig verkstadskapacitet, kan konstateras att Västtrafiks 45 nya tåg har behov av ytterligare verkstadsplatser för tekniskt underhåll. Beräknad leverans av dessa tåg planeras ske under perioden våren 2023 till våren 2026.

Den verkstadskapaciteten som nu finns tillgänglig, inklusive den utbyggnad som sker av Sävenäsdepån, klarar de tåg som Västtrafik använder i trafiken på kort sikt d v s till 2026. Den utökning som sker av fordonsflottan, samt det faktum att Skansendepån planeras stängas 2026, medför dock behov av ytterligare verkstadskapacitet för tekniskt underhåll på lång sikt d v s från 2026 till en tidpunkt omkring år 2035-2040.

Avgörande för bedömning av tidpunkt för det är kommande resandeutveckling vilken till stor del styr behovet av fler fordon. De nya tågen som börjar levereras våren 2023 planeras underhållas i Sävenäsdepån och Falköpingsdepån.

Det finns dessutom en ännu ej beslutad optionsmöjlighet på ytterligare 55 tåg.

Beslut om utökad verkstadskapacitet i Falköpingsdepån medför en framflyttning på 10-15 år av behovet av fullskalig verkstadsdepå i Sandbäck.

Underlag för analys av behov av verkstadslösningar

Västtrafik har arbetat fram två förstudierapporter och beställt en depåkapacitetsanalys. Dessa är nödvändiga för att kunna rekommendera lösningar för framtida uppställning och depåkapacitet:

1. Förstudierapport Tågdepåer och uppställningsplatser i Västlänksperspektivet (2017-05-03)
2. Förstudierapport Depå och Spårkapacitet för Tåg 2020–2025 (2017-05-17)
3. Västtrafik - depåkapacitetsanalys Tåg (2019-06-24)

Förslag på lösning

Västtrafik föreslår att Falköpingsdepån byggs ut med ytterligare 3 verkstadsplatser, dvs från nuvarande 3 st till totalt 6 st.

Sävenäsdepån, som just nu är på väg att byggas ut, behöver dock färdigställas innan ombyggnad av Falköpingsdepån kan starta. I annat fall riskerar leveranskvaliteten till våra kunder att påverkas negativt, eftersom fordonsunderhållet inte kan utföras optimalt, om arbete med utbyggnad av 2 depåer sker samtidigt.

Intea är ny ägare av Falköpingsdepån och det pågår just nu diskussioner mellan Intea och Västtrafik/Västfastigheter, om möjlighet till utbyggnad av depån kopplat till en hyreslösning. Upplägget kommer att motsvara byggnationen av Sävenäsdepån, dvs Västtrafik utför delar av projektering och upphandling för att senare lämna över fortsatt byggnation till Intea.

Beskrivning av övriga befintliga och planerade Tågdepåer

Sandbäck (Mölndal)

Trafikverket och Västtrafik har långtgående planer på att etablera uppställningsplatser i Sandbäck. Här skulle Västtrafik kunna utföra dagligt underhåll av genomgående tåg, efter det att bygget av Västlänken står klart runt 2026/27. På den yta som Trafikverket planerar att bygga uppställningsplatser för tåg skulle Västtrafik kunna bygga mindre byggnader, vilka kan klara av enklare service såsom tvätt, fekalietömning, vattentryckning och städ. Västtrafik samverkar med Trafikverket för att åstadkomma en sådan lösning i Sandbäck.

På längre sikt dvs omkring år 2035-2040, kommer Västtrafik sannolikt att ha behov av ytterligare verkstadsplatser för tekniskt underhåll. Det kan då vara aktuellt att bygga ytterligare en tågdepå i Sandbäck i anslutning till Trafikverkets uppställningsplatser.

Sävenäsdepå

Västtrafik har i dagsläget ett befintligt hyreskontrakt med Jernhusen t o m 2026, för Sävenäsdepån. Det finns 2 platser för fordonsunderhåll, men arbete pågår för att bygga ut depån till 6 verkstadsplatser. Västtrafik/Västfastigheter upphandlar just nu i överenskommelse med Jernhusen en entreprenad för det. Därefter kommer projektet att säljas till Jernhusen och ett hyresavtal kommer att skrivas på 25 år, med redan färdigförhandlade villkor. Hyreskontraktet som går ut 2026, kommer då vara inkluderat i avtalet.

Slutsats och rekommendation

Då det är nödvändigt att successivt lösa framtida behov av tillräcklig verkstadskapacitet för Västtrafiks tåg rekommenderas att slutföra diskussionerna med Intea om att bygga ut Falköpingsdepån från 3 till 6 platser. Västfastigheter föreslås hålla i projektet samt stå som projektledare för upphandling av entreprenaden. Enligt en övergripande preliminär tidplan skulle en sådan utbyggnad av depån kunna vara färdigställd under andra halvåret 2024. Den kalkyl som är på väg att tas fram indikerar att hyran preliminärt kommer att fördubblas från dagens nivå till ca 30 mnkr/år.

Enligt ovanstående beskrivning kan Falköping utgöra en del av den framtida lösningen, därutöver behöver utbyggnad av Sandbäck fortsatt utredas.

//